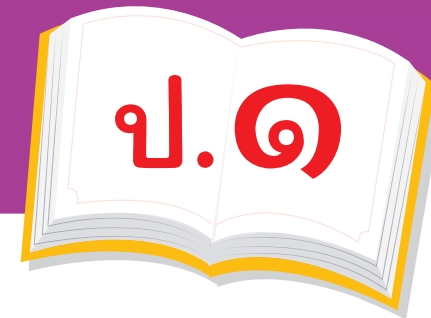

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

นายมานพ สอนศิริ
รศ. ดร.สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์
นางเจลา อรุณรัตน์

ผู้ตรวจ

ดร.กฤษทิรา บุญเลี้ยง
นางสาวสุธาทิพย์ พัฒนาวิน
นายอภิชากรฤต อินทหอม

บรรณาธิการ

นางสาวสุนณา เขียนนิล

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ
ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑

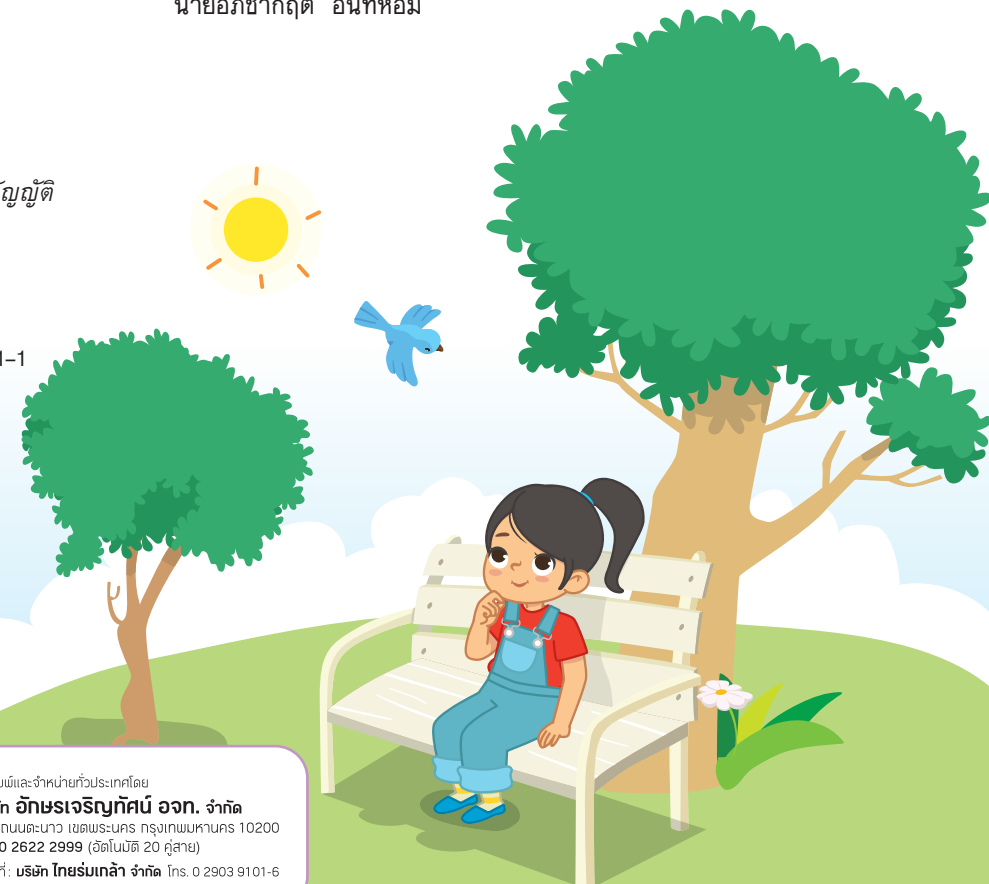
จำนวนพิมพ์ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-203-991-1

รหัสสินค้า ๑๑๑๑๑๒

www.aksorn.com

จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย
บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจก. จำกัด
142 ถนนตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
โทร. 0 2622 2999 (จัดใบมีติ 20 คู่สาย)
เว็บไซต์: **บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด** โทร. 0 2903 9101-6

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๑ เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยดำเนินการจัดทำให้สอดคล้องตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทุกประการ ส่งเสริมทักษะการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมต่าง ๆ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๑ เล่มนี้มี ๖ หน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยประกอบด้วย

๑. **เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วย** กำหนดระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนว่าเมื่อเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ต้องบรรลุมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรข้อใดบ้าง

๒. **แนวคิดสำคัญ** แก่นเรื่องเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจก่อนอ่านเรื่อง

๓. **เนื้อหา** ครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำเสนอเหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น และมีบทอ่านเพิ่มเติมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน

๔. **กิจกรรม** มีหลากหลายรูปแบบให้ผู้เรียนปฏิบัติ แบ่งเป็น

(๑) อ่าน ดู แล้วร่วมกันบอก นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน

(๒) กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสื่อสารจริง สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสุขในการเรียนรู้ พร้อมทั้งจะพัฒนาการเรียนรู้จนเต็มศักยภาพตามความถนัดและความสนใจ รวมถึงได้ฝึกสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อนในขณะปฏิบัติกิจกรรม และบรรลุสมรรถนะสำคัญทั้ง ๕ ด้าน

คณะผู้เรียบเรียงจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๑ เล่มนี้ จะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนภาษาไทยเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทุกประการ

คณะผู้เรียบเรียง

คำชี้แจง การใช้สื่อ

การใช้หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๑ ประกอบการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผลสูงสุดตามมาตรฐานตัวชี้วัดและสมรรถนะสำคัญ ควรทำความเข้าใจองค์ประกอบของหนังสือ ดังนี้

มาตรฐานตัวชี้วัด

ระบุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

เป้าหมายการเรียนรู้

กำหนดระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนเมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญ

แก่นความรู้ที่เป็นความเข้าใจคงทนติดตัวผู้เรียน

อ่าน ดู แล้วร่วมกันบอก

นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้คำถาม กระตุ้นความสนใจและประเมินผลก่อนเรียน

เนื้อหา (ชวนเพื่อนอ่านร่วมกัน)

นำเสนอเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน และฝึกคิด ครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำเสนอโดยใช้ภาพ และเนื้อหา เหมาะสมกับการเรียนการสอน

ชวนเพื่อนอ่านร่วมกัน

โรงเรียน สี่รัฐ

ฟ้าใส ดีใจ
ฟ้าใส จะ ได้ ไป โรงเรียน
แม่ พา ฟ้าใส ไป โรงเรียน
ฟ้าใส สวัสดี ครู
ครู ใจ ดี พา ฟ้าใส ดู รอบ โรงเรียน
โรงเรียน ของ ฟ้าใส ชื่อ โรงเรียน สี่รัฐ

๒๒

โรงเรียน ของ ฟ้าใส
มี สนาม เด็ก เล่น

โรงเรียน ของ ฟ้าใส
มี ห้องสมุด

โรงเรียน ของ ฟ้าใส
มี โรงอาหาร

โรงเรียน ของ ฟ้าใส
มี ห้อง พยาบาล

ครู ของ ฟ้าใส ใจ ดี ครู สอน ให้ ฟ้าใส เป็น เด็ก ดี
ฟ้าใส ได้ เจอ ภูเขา ภูเขา ดี ใจ ฟ้าใส ก็ ดี ใจ
ภูเขา และ ฟ้าใส ดี ใจ ที่ ได้ มา โรงเรียน

๒๓

ชวนเพื่อนอ่านร่วมกัน

ไขความลับในธรรมชาติ

ลุงคำปิ่น และ ป้าแสงดาว ทำ ไร่ ดอกไม้ ที่
จังหวัด เชียงราย สิงห์ และ คำแก้ว เป็น ลูก ของ
ลุงคำปิ่น และ ป้าแสงดาว
ลุงคำปิ่น เลี้ยง สุนัขไทย ตัวโต ชื่อ ตาล
ป้าแสงดาว เลี้ยง แมวไทย ตัวโต ชื่อ สามสี

๔๔

สิงห์ เลี้ยง นกพิราบ ตัวขาว ชื่อ นวล
คำแก้ว เลี้ยง ลูกเป็ด หัวโต ชื่อ กีบก๊าบ
ทุกเช้า ฝูงเป็ด จะ พา กัน เดิน เป็น แถว ไป
ที่ บึงน้ำ กีบก๊าบ ชอบ เดิน เป็น ตัวสุดท้าย มัน
จะ เดิน ทักทาย เพื่อน เพื่อน ก่อน เล่น น้ำ
กีบ กีบ ก๊าบ ก๊าบ ลูกเป็ด ร้อง เรียก เพื่อน
เพื่อน

๔๕

ชวนกันอ่าน ชวนกันท่อง ชวนกันร้อง

ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน ฝึกท่อง และฝึกร้องเพิ่มเติมผ่านนิทาน บทอ่าน บทร้อยกรอง บทอาขยาน และบทเพลง

ชวนกันอ่าน

ปริศนาคำทาย

อะไรเอ๋ย? ชื่อ ดอกไม้
นิยม มอบ ให้ แม่
เป็น ตัวแทน ความรัก

อะไรเอ๋ย? ชื่อ ผลไม้
ใบ ใช้ ห่อ ขนม ผล กิน ดี
มี ปลี ไว้ ทำ อาหาร

อะไรเอ๋ย? ชื่อ สัตว์
ได้ ยืน ชื่อ แล้ว กลัว
แต่ ตัว สวยงาม

อะไรเอ๋ย? มีความหมาย
รวมตัวกันไว้ ฟังพาด้าย
ได้ ช่วยเหลือ กัน

มะลิ

กล้วย

ผีเสื้อ

เพื่อน

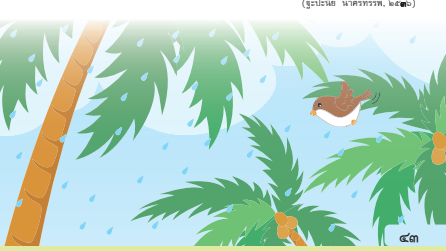
๔๖

ชวนกันท่อง

ฝนตกแดดออก

ฝนตก แดดออก นกกระจอก แปลกใจ
ฝนตก บินไป ไม่รู้ ทนทาง
ไปพบ มะพร้าว นกหวีด ครวญคราง
พื้มะพร้าว ใจกว้าง ขอฟัก สักวัน
ฝนตก แดดออก นกกระจอก พักผ่อน
พอหาย เหนื่อยอ่อน บินจร ผายผืน
ขอบใจ พื้มะพร้าว ถึงคราว ช่วยกัน
น้ำใจ ผูกพัน ไม่ลืม บุญคุณ

(จรรยา งามพรพรหม, ๒๕๓๖)

๔๗

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

ความรู้ก่อนเรียน

ความรู้ก่อนเรียนเกี่ยวกับเรื่อง

✓ การคิด ✓ การสื่อสาร
✓ การใช้ทักษะชีวิต ✓ การแก้ปัญหา
✓ การใช้เทคโนโลยี

ครูถามคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้

๑. จากเรื่อง ภูเขา ฟ้าใส ชื่อความดีต่อไปให้กล่าวถูกต้อง

ภูเขา มี มือ ๒ มือ ฟ้าใส มี พ่อ ใจดี ภูเขา เป็น ผู้หญิง

ภูเขา มี กำไล ฟ้าใส และ ภูเขา เป็น เด็กดี

๒. นักเรียนมีอะไรที่เหมือนภูเขาหรือฟ้าใสบ้าง

๓. นักเรียนมีอะไรที่แตกต่างจากภูเขาหรือฟ้าใสบ้าง

ครูอ่านออกเสียงและบอกความหมายคำในเรื่อง ภูเขา ฟ้าใส แล้วให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงตามครู จากนั้นเขียนลงในสมุด

นาฬิกา กำไล เพื่อน
เด็กดี พ่อใจ ใจดี ดีใจ

ครูให้นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วช่วยกันวาดรูปตนเองและเพื่อน

๒. นักเรียนร่วมกันบอกสิ่งที่เหมือนและแตกต่างกันของตนเองกับเพื่อน จากนั้นครูเขียนคำลงบนกระดาน แล้วให้นักเรียนคัดลงในสมุด

๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภูเขา ฟ้าใส

๔. ครูเขียนข้อคิดบนกระดาน และให้นักเรียนอ่านตามครูพร้อมกัน

๔๘

ชวนกันร้อง

นี่ ของ ของ เธอ

คำร้อง : อ้นท์ คำวิล

นี่ ของ ของ เธอ นั่น ของ ของ ฉัน
มัน สับ เปลี่ยน กัน ฉัน คืน ให้ เธอ
นี่ ของ ของ เธอ ที่ ทำ ตก ไว้
ฉัน นี่ เก็บ ได้ นำ มา ให้ เธอ

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๖๑)

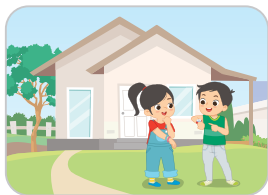
๔๙

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้รวบยอดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดประจำหน่วยการเรียนรู้ และบรรลุสมรรถนะสำคัญ

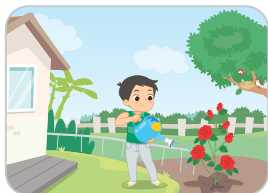

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เธอและฉัน ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

บ้านแสนสุข ๙

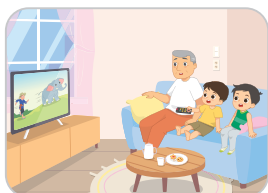
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

โรงเรียนสี่รุ้ง ๒๐

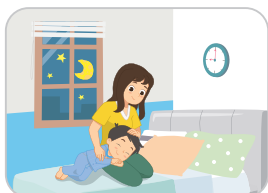
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

อ้อมกอดแห่งรัก ๓๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

ใจความลับในธรรมชาติ ๔๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

นิทานก่อนนอน ๖๓

บรรณานุกรม ๙๐

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

เธอและฉัน

ตัว ฉัน แสน ดี

มี เธอ เป็น เพื่อน

พ่อ แม่ ครู เตือน

รัก เพื่อน เพื่อน รัก

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๑

บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือฟังวรรณกรรมต่างๆ ได้ (มฐ. ท ๕.๑ ป.๑/๑)

แนวคิดสำคัญ

เรื่อง ภูผา ฟ้าใส

ภูผาและฟ้าใสมีสิ่งที่เหมือนกัน เช่น มีมือ ๒ มือ มีขา ๒ ขา และมีสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น ภูผาเป็นผู้ชาย ฟ้าใสเป็นผู้หญิง ทั้งสองเป็นเพื่อนกัน

อ่าน ดู

แล้วร่วมกันบอก

นี่ คือ ตัว ฉัน

ตา ๒ ตา

หู ๒ หู

แขน ๒ ข้าง

ขา ๒ ขา

ปาก ๑ ปาก

มือ ๒ มือ

เท้า ๒ เท้า

ตัว ฉัน
มี อะไร บ้าง

ชวนเพื่อน

อ่านร่วมกัน

ภูผา ฟ้าใส

ภูผา และ ฟ้าใส

ภูผา มี นาฬิกา ฟ้าใส มี กำไล

ฟ้าใส ดีใจ พ่อ ให้ กำไล ฟ้าใส

ภูผา ดีใจ แม่ ให้ นาฬิกา ภูผา

ฟ้าใส ดู นาฬิกา ภูผา

ภูผา ดู กำไล ฟ้าใส

ฟ้าใส ดีใจ ภูผา ก็ ดีใจ

พ่อ ฟ้าใส ใจดี แม่ ภูผา ก็ ใจดี

ฟ้าใส พอใจ ที่ มี พ่อ ใจดี

ภูผา พอใจ ที่ มี แม่ ใจดี

ฟ้าใส เป็น เพื่อน กับ ภูผา
 ฟ้าใส เป็น ผู้หญิง
 ภูผา เป็น ผู้ชาย
 ฟ้าใส มี มือ ๒ มือ มี ขา ๒ ขา
 ภูผา ก็ มี มือ ๒ มือ มี ขา ๒ ขา
 ฟ้าใส มี ตา มี หู มี จมูก และ มี ปาก
 ภูผา ก็ มี ตา มี หู มี จมูก และ มี ปาก
 ฟ้าใส เป็น เด็กดี ภูผา ก็ เป็น เด็กดี
 พ่อ แม่ ฟ้าใส ดีใจ ที่ ฟ้าใส เป็น เด็กดี
 พ่อ แม่ ภูผา ก็ ดีใจ ที่ ภูผา เป็น เด็กดี

ชวนกัน **อ่าน**

กา กับ หงส์

กา ตัว หนึ่ง เมื่อ พบ กับ หงส์ มัน ถึง กับ
 อ้า ปาก ค้าง ด้วย ความ ตกใจ แล้ว จึง พูดว่า
 เธอ ช่าง งาม เสีย นี้ กระจ่าง ฉัน อยาก จะ มี ขน
 สีขาว อย่าง เธอ จัง ฉัน ไม่ ชอบ ขน สี ดำ ที่ฉัน
 มี อยู่ นี้ เลย

มัน ลังเกต เห็น หงส์ อยู่ แต่ ใน น้ำ เสมอ
 มัน คิด ว่า ถ้า ฉัน ลง ไป อยู่ ใน น้ำ ฉัน ก็ อาจ
 เป็น กา ขาว ได้ เช่น กัน ดังนั้น มัน จึง ลง ไป
 ลอย คอ อยู่ ใน น้ำ แต่ เมื่อ มัน กลับ ขึ้น มา

ขน ของ มัน ก็ ยัง คง
 เป็น สี ดำ อยู่ เช่น เดิม

ก่อน หน้า ที่ กา จะ ลง ไป ลอย คอ อยู่ ใน
น้ำ นั้น มัน สามารถ บิน ออก ไป หา อาหาร ได้
และ มัน ก็ พบ ของ กิน อยู่ เสมอ
แต่ เมื่อ มัน แ่ น้ำ มัน ไม่ สามารถ
หา อะไร ใน น้ำ กิน ได้ เลย เหตุ นี้
มัน จึง ทน อยู่ ใน น้ำ เป็น เวลา
นาน ไม่ได้ และ ขน สี ดำ ของ มัน
ก็ ไม่ เป็น สีขาว

(วารี อัมไพรวรรณ, ๒๕๔๕)

คิด ให้ ดี เสีย ก่อน ที่ เธอ จะ
เลียน แบบ คน อื่น เขา

ชวนกัน ร้อง

นี่ ของ ของ เธอ

คำร้อง : ฉันทน์ ขำวิไล

นี่ ของ ของ เธอ	นั่น ของ ของ จัน
มัน สับ เปลี่ยน กัน	จัน คีน ให้ เธอ
นี่ ของ ของ เธอ	ที่ ทำ ตก ไว้
จัน นี้ เก็บ ได้	นำ มา ให้ เธอ

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๖๑)

การเรียนรู้เชิงรุก

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

ความสามารถด้าน

☒ การคิด☐ การใช้ทักษะชีวิต☒ การสื่อสาร☐ การแก้ปัญหา☐ การใช้เทคโนโลยี

ครูถามคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ ดังนี้

๑. จากเรื่อง ภูผา พ้าใส ข้อความใดต่อไปนี้นักกล่าวถูกต้อง

ภูผา มี มือ ๒ มือ ☒พ้าใส มี พ่อ ใจดี ☐ภูผา เป็น ผู้หญิง ☐ภูผา มี กำไล ☐พ้าใส และ ภูผา เป็น เด็กดี ☐

๒. นักเรียนมีอะไรที่เหมือนภูผาหรือพ้าใสบ้าง

๓. นักเรียนมีอะไรที่แตกต่างจากภูผาหรือพ้าใสบ้าง

ครูอ่านออกเสียงและบอกความหมายคำในเรื่อง ภูผา พ้าใส

แล้วให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงตามครู จากนั้นเขียนลงในสมุด

นาฬิกา

กำไล

เพื่อน

เด็กดี

พ่อใจ

ใจดี

ดีใจ

ครูให้นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วช่วยกันวาดรูปตนเองและเพื่อน
๒. นักเรียนร่วมกันบอกสิ่งเหมือนและแตกต่างกันของตนเองกับเพื่อน จากนั้นครูเขียนคำลงบนกระดาน แล้วให้นักเรียนคัดลงในสมุด
๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภูผา พ้าใส
๔. ครูเขียนข้อคิดบนกระดาน และให้นักเรียนอ่านตามครูพร้อมกัน